

การสื่อสารทางการเมืองที่มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตย

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

The Political Communication Effects on Democratic Identity

Construction of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Students

พีระพงศ์ สุจริตพันธ์* และ พีรดาว หมดอำตม์

Peerapong Sutcharitpan and Peeradaw Mudardum*

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช 80280

Local Government Program. Faculty of Humanities and Social Sciences. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

Nakhon Si Thammarat, Thailand 80280

*Corresponding author: E-mail: pr_p@hotmail.co.th

(Received: July 9, 2019; Accepted: December 18, 2019)

Abstract: The purposes of this research were 1) To study the level of personal media, printing media, electronic media, specialized media and online media in the democratic identity construction; 2) To study the information of personal media, printing media, electronic media, specialized media and online media that effects on the democratic identity construction; 3) To compare the democratic quality of students that divided by sexual, age, religion, faculty, year of studying, hometown. The population of this study is 8735 students. The sample group is specified by Taro Yamane's method so the size of sample group is 382 students. The study is divided the population by faculty with using the primary random. The statistic that used for analyzing is frequency, percentage, $\bar{X}$ and standard deviation. T- Test and F-test are the statistic that is used to analyze. The finding found that; 1) Most of the population is women (66.8 %) that is more than men (33.2 %), the most of the population are 20-21 years old (44.5%), the most of the population are Buddhism (79.8 %), the most targets group are studying in the faculty of Humanities and Social

Keywords: Political communication, democratic identity, media

บทคัดย่อ : งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาาระดับของสื่อ ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตย เปรียบเทียบแยกปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรนักศึกษาจำนวน 8,735 คน คำนวน Taro Yamane ได้ 382 คน ใช้ สถิตีค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test พบว่า สื่อบุคคลมีผลมากที่สุด และเพศ ต่างกันมีผลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันที่ระดับ .05 อายุต่างกันมีผลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ และด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001 ศาสนาต่างกันมีผลด้านสื่อบุคคลแตกต่างกันที่ระดับ .001 คณะที่ศึกษาต่างกัน มีผลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001 ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ ที่ระดับ .05 ชั้นปี

ต่างกันมีการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตยด้านบุคคล ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001 ด้านสื่อเฉพาะกิจที่ระดับ .01 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ระดับ .05 ภูมิลำเนาต่างกันมีผลด้านสื่อบุคคล ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ และด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001

คำสำคัญ : การสื่อสารทางการเมือง อัตลักษณ์ประชาธิปไตย สื่อ

คำนำ

ภายหลังสังคมไทยเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยอันทรงมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองของประเทศตามระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ที่ยึดหลักเสียงข้างมากเป็นหลัก และให้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในกิจกรรมทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคม (Thamrongthanyawong, 1999) ทั้งนี้ความสำเร็จของระบอบประชาธิปไตยจึงขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองไทย ฉะนั้นเพื่อให้การปกครองของประเทศไทยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ชาวไทยทุกคนควรร่วมกันเสริมสร้างและสร้างสรรค์วัฒนธรรมทางการเมือง (Nakata, 2000)

การปลูกฝังและพัฒนาความคิดทางการเมืองที่ถูกต้องแก่ประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการรายงานข่าวของสื่อมวลชนเปรียบเสมือนการสร้างมโนภาพภายนอกในเกิดขึ้นในสมองของผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (McGraw, 2000) รัฐบาลจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการนำเสนอข่าวของ

รัฐบาลไปสู่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของรัฐบาล หรือการนำเสนอนโยบายต่าง ๆ ออกมาหรือแม้กระทั่งการใช้สื่อมวลชน เป็นเครื่องมือในการรับฟังเสียงสะท้อนกลับจากประชาชนในประเด็นต่าง ๆ ขณะเดียวกันประชาชนเองก็ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนที่สำคัญประชาชนยังสามารถใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการนำเสนอข้อเรียกร้องต่าง ๆ ไปยังรัฐบาลหรือหน่วยงานราชการได้ด้วย ซึ่งการที่ประชาชน หรือเยาวชน มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ เข้าใจในบทบาทของตนเองต่อการพัฒนาแนวคิดอุดมการณ์ประชาธิปไตย สิ่งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองได้เป็นอย่างดี สื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือ และช่องทางที่สำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมทางด้านการเมือง จะเห็นได้ว่าการสื่อสารถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเมืองในภาพรวมต่อไปได้ (Chansong, 2020) ในบรรดากลุ่มที่มีอิทธิพลในระบบการเมืองนั้น กลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มอิทธิพลกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมาก เพราะในส่วนของการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น จากการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ พบว่า การสร้างอัตลักษณ์จะเกิดขึ้นในช่วงการเรียนรู้ระดับมหาวิทยาลัยมากกว่าในช่วงมัธยมศึกษา (Thongyoo, 2014) การเพิ่มประสิทธิภาพของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงต้องอาศัยกระบวนการทางการเมือง

ของพลเมืองในสังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การเคารพกฎหมายและกฎกติกาของสังคม การเป็นผู้มีจิตสาธารณะ การเป็นผู้ยึดหลักสันติวิธี และการประนีประนอม การเป็นผู้ที่รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และการเป็นผู้มองโลกในแง่ดี (Promgrid, 2014) วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นผลมาจากกระบวนการถ่ายทอดโดยอาศัยประสบการณ์ทางการเมืองตลอดจนการอบรมหล่อหลอมเกลาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็ก (Richard and Prewitt, 1969) หรือการอบรมหล่อหลอมเกลาจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และสื่อสารมวลชน เป็นต้น (Nakata, 2003)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับของสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่อออนไลน์ ในการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตย และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชแยกตามเพศ อายุ ศาสนา คณะที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิภาคภาคใต้

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาระดับของสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่อออนไลน์ ในการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตย และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชแยกตามเพศ อายุ ศาสนา คณะที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิภาคภาคใต้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช รวมทั้งหมด 5 คณะ คือ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวนทั้งหมด 9,462 คน (สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 382 คน มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane โดยใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา คณะที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา ภูมิภาคภาคใต้ ตอนที่ 2 ประเภทของสื่อสารทางการเมือง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่อออนไลน์ มีจำนวนทั้งหมด ตอนที่ 3 การสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ข้อมูลสื่อสารการเมืองประเภทต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามจนสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครศรีธรรมราช ตามจำนวนตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 382 คน ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 1 ปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 – กันยายน 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเปรียบเทียบลักษณะประชากรไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชแยกตามเพศ อายุ ศาสนา คณะที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ กำลังศึกษา ภูมิลำเนาเดิม โดยใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

ผลการศึกษา

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 382 คน ได้รับแบบสอบถามกลับมาคืนมา 382 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.8) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 33.2) อายุ 20-21 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 44.5) ศาสนา พุทธ มากที่สุด (ร้อยละ 79.8) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 29.8) ชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 40.8) ภูมิลำเนาเดิมจังหวัดนครศรีธรรมราชมากที่สุด (ร้อยละ 46.6)

1. การสื่อสารทางการเมืองกับการสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นำเสนอข้อมูลในภาพรวม

จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทั้ง 5 ด้าน คือ สื่อบุคคล ($\bar{X} = 4.22$) สื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.54$) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.26$) สื่อเฉพาะกิจ ($\bar{X} = 3.28$) และสื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 3.13$) ตามลำดับดังตารางที่ 1.1

Table 1. The Political Communication Effects on Democratic Identity Construction of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. The presentation of the data in the overview.

The creation of the democratic identity.	The average. $\bar{X}$	Standard deviation S.D.	Comment level
1. Media people	4.22	0.59	very
2. Printing media	3.54	0.82	very
3. The electronic media.	3.26	1.06	Medium
4. Special Media	3.28	1.04	Medium
5. Online media.	3.13	1.00	Medium

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา คณะ ชั้นปี และ ภูมิลำเนาเดิมที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองกับ

การสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Table 2. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with different genders.

The creation of the democratic identity.	df	t	P-value
1. Media people	380	1.89	.564
2. Printing media	380	6.99	.425
3. The electronic media.	380	5.76	.032*
4. Special Media	380	5.73	.290
5. Online media.	380	9.43	.097

* Statistical significance level .05

ในภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน มีการสื่อสารทาง การเนื่องกับการสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตย ของนักศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Table 3. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with difference age ranges.

The creation of the democratic identity.	Sources of variability	df	SS	MS	F	p-value
1. Media people	Between groups	3	3.92	1.30	3.80	.010**
	Within the group	378	129.72	.343		
2. Printing media	Between groups	3	16.06	5.35	8.31	.000*
	Within the group	378	243.51	.644		
3. The electronic media.	Between groups	3	19.19	6.39	5.89	.001***
	Within the group	378	410.21	1.08		
4. Special Media	Between groups	3	36.94	12.31	12.15	.000***
	Within the group	378	382.80	1.01		
5. Online media.	Between groups	3	42.89	14.29	15.71	.000***
	Within the group	378	343.86	.910		

** Statistical significance level.01, *** Statistical significance level.001

ส่วนนักศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีการสื่อสาร ทางการเนื่องกับการสร้างอัตลักษณ์ แบบ ประชาธิปไตยของนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ และด้านสื่อ ออนไลน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001

Table 4. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with different religions.

The creation of the democratic identity.	Sources of variability	df	SS	MS	F	p-value
1. Media people	Between groups	2	13.22	6.61	20.80	.000***
	Within the group	379	120.42	.318		
2. Printing media	Between groups	2	2.20	1.10	1.62	.199
	Within the group	379	257.38	.679		
3. The electronic media.	Between groups	2	6.62	3.31	2.96	.053
	Within the group	379	422.78	1.11		
4. Special Media	Between groups	2	6.09	3.04	2.79	.063
	Within the group	379	413.65	1.09		
5. Online media.	Between groups	2	3.51	1.75	1.73	.178
	Within the group	379	383.24	1.01		

*** Statistical significance level .001

ส่วนนักศึกษาที่มีศาสนาต่างกัน มีการพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สื่อสารทางการเมืองกับการสร้างอัตลักษณ์แบบ

ประชาธิปไตยของนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อ

Table 5. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with different groups.

The creation of the democratic identity.	Sources of variability	df	SS	MS	F	p-value
1. Media people	Between groups	4	1.79	.450	1.28	.275
	Within the group	377	131.85	.350		
2. Printing media	Between groups	4	8.33	2.08	3.12	.015*
	Within the group	377	251.25	.666		
3. The electronic media.	Between groups	4	24.59	6.39	5.89	.000***
	Within the group	377	404.81	1.07		
4. Special Media	Between groups	4	11.73	2.93	2.71	.030*
	Within the group	377	408.01	1.08		
5. Online media.	Between groups	4	23.18	5.79	6.01	.000***
	Within the group	377	363.57	.694		

*Statistical significance level.05, *** Statistical significance level.001

นักศึกษาที่อยู่คนละต่างกัน มีการสื่อสารทาง การเมืองกับ การสร้างอัตลักษณ์ แบบ ประชาธิปไตยของนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้านสื่อออนไลน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Table 6. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with a different year.

The creation of the democratic identity.	Sources of variability	df	SS	MS	F	p-value
1. Media people	Between groups	4	16.99	4.25	13.73	.000***
	Within the group	377	116.64	.309		
2. Printing media	Between groups	4	42.55	10.63	18.48	.000***
	Within the group	377	217.02	.576		
3. The electronic media.	Between groups	4	12.10	3.02	2.73	.029*
	Within the group	377	417.30	1.10		
4. Special Media	Between groups	4	18.72	4.68	4.40	.002**
	Within the group	377	401.02	1.06		
5. Online media.	Between groups	4	28.07	7.01	7.37	.000***
	Within the group	377	358.68	.951		

*Statistical significance level.05, ** Statistical significance level.01, *** Statistical significance level .001

นักศึกษาชั้นปีต่างกัน มีการสื่อสารทาง การเมืองกับการสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตย ของนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ด้านบุคคล ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อ

ออนไลน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 ด้านสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Table 7. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with different hometown.

The creation of the democratic identity.	Sources of variability	df	SS	MS	F	p-value
1. Media people	Between groups	4	13.69	3.42	10.75	.000***
	Within the group	377	119.95	.318		
2. Printing media	Between groups	4	68.08	17.02	33.50	.000***
	Within the group	377	191.50	.508		
3. The electronic media.	Between groups	4	50.33	12.58	12.51	.000***
	Within the group	377	379.41	1.00		

Table 7. Comparison of media person, printing media, the electronic media, special Media and online media with different hometown. (Cont.)

The creation of the democratic identity.	Sources of variability	df	SS	MS	F	p-value
4. Special Media	Between groups	4	37.33	9.33	9.20	.000***
	Within the group	377	382.41	1.01		
5. Online media.	Between groups	4	53.31	13.32	15.07	.000***
	Within the group	377	333.44	.884		

*** Statistical significance level 001

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองกับการสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตยของนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อบุคคล ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ และด้านสื่อออนไลน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการเมืองกับการสร้างอัตลักษณ์แบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตยให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ปัจจุบันสื่อออนไลน์ เป็นที่นิยมของนักศึกษาอย่างมาก การสื่อสารทางการเมืองได้รับการพัฒนารูปแบบมาอย่างต่อเนื่องตามกาลเวลา สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และที่สำคัญความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นปัจจัยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสารการเมือง ด้วยในปัจจุบันคนทั่วโลกสามารถติดต่อกันได้อย่างสะดวก

และรวดเร็วด้วยอินเทอร์เน็ต นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เปิดโอกาสทางการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ สื่อใหม่ (New Media) เป็นรูปแบบการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามความต้องการทั้งในด้านเวลา สถานที่และความสนใจของประชาชน สื่อใหม่ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของประชาชนจากเดิมประชาชนมีบทบาทเป็นผู้ตาม (Passive Audience) คือ ต้องรอเวลาในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากสื่อดั้งเดิม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น มาเป็นผู้เลือก (Active Audience) เลือกที่จะรับข้อมูลข่าวสารตามที่ตนเองสนใจหรือเลือกโดยเสรี (Active Seeker) (Aunnuim, 2012) ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดการพัฒนา การจัดระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์มากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ข้อมูลข่าวสารได้ก้าวมาเป็นปัจจัยสำคัญ และการนำเสนอข่าวสารก็มีหลายช่องทางทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อโทรทัศน์ แต่ช่องทางการนำเสนอที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน คือ การนำเสนอข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ผู้รับข่าวสารได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว

และทันต่อเหตุการณ์ และผู้รับข่าวสารยังสามารถตอบโต้โดยการแสดงความคิดเห็นต่อข่าวสารที่ได้รับอีกด้วย และหนึ่งในนั้นคือการเปิดรับข่าวสารด้านการเมือง ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ต่างก็ให้ความสนใจในการเมืองจากเว็บไซต์ โดยผู้รับข่าวสารการเมืองมักจะให้ความสนใจและเกาะติดการเคลื่อนไหวของนายกรัฐมนตรีและนักการเมืองที่ตนเองสนใจ การเปิดรับข่าวสารการเมืองออนไลน์ทำให้ผู้รับข่าวสารได้รับความสะดวกรวดเร็ว หาดูง่ายขึ้น ค่าใช้จ่ายไม่แพง มีให้เลือกดูได้หลายเว็บไซต์ ในการนำเสนอข่าวการเมืองออนไลน์มีทั้งประโยชน์และโทษ เพราะบางข้อมูลที่ได้รับไม่รู้ว่าเป็นเรื่องไหนเป็นเรื่องจริง เรื่องไหนเป็นเรื่องเท็จ ซึ่งผู้รับข่าวสารต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกอ่าน ควรเลือกอ่านในเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือ (Tancharoen, 2017) ซึ่งในโครงสร้างการสื่อสารทางการเมืองนั้น จึงประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร (Source/Sender) สารทางการเมือง (Political Messages) ช่องทางหรือสื่อ (Channel/Media) ผู้รับสารหรือประชาชน (Receiver) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) กล่าวคือ เมื่อนำการสื่อสารมาศึกษาการสื่อสารทางการเมืองจะต้องเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างการสื่อสารกับกลไกทางการเมือง อันจะทำให้เกิดกลไกการสื่อสารทางการเมืองที่นำไปสู่บทบาทของการสื่อสารทางการเมือง ดังที่ (Worapan *et al.* 1993) กล่าวว่า การสื่อสารทางการเมือง (political communication) เป็นพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นสังคมที่มีความล้าหลังทางเทคโนโลยี หรือแม้แต่ในสังคมสมัยใหม่ที่ดีและยิ่งสังคมที่เป็นประชาธิปไตยที่การได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองนั้นผ่าน

กระบวนการเลือกตั้งย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมือง โดยบทบาทของการสื่อสารก็เพื่อส่งเสริม คงอยู่ และกระจายอำนาจทางการเมืองให้แก่ระบอบการปกครองประชาธิปไตย รวมถึงการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนผ่านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อการพัฒนาการทำงานในชุมชน สิ่งที่สำคัญต่อการสร้างการมีส่วนร่วมคือการสื่อสาร เพราะการสื่อสารมีความจำเป็นในกระบวนการจัดการความรู้ ทั้งนี้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะสามารถเป็นกลไกที่ขับเคลื่อนแนวคิดการพัฒนางานที่ดีเป็นการเสริมพลังให้ชุมชนสามารถขับเคลื่อนแนวคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้ (Chansong, 2020) กระบวนการสื่อสารทางการเมืองประกอบด้วย แหล่งสารซึ่งเป็นผู้สร้างสารและส่งสารผ่านช่องทางไปยังผู้รับสารโดยก่อให้เกิดผลคือ การทำหน้าที่ของระบบทางการเมือง อันได้แก่ การกล่อมเกลารวมทางการเมือง (political socialization) การเลือกสรรบุคคลทางการเมือง (political recruitment) การวางกฎ (rule-making) การใช้กฎ (rule application) เป็นต้น ดังนั้นการจะตัดสินใจว่าการสื่อสารในสถานการณ์ใดเป็นการสื่อสารทางการเมือง จึงมีหลักเกณฑ์ คือ ผู้ส่งสารและสารต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองและทำการสื่อสาร เพื่อมุ่งหวังให้กิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นนั่นเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานในระบบการเมืองมีความจำเป็นต้องใช้การสื่อสารด้วยเหตุที่ว่า “ในด้านการเมืองการปกครองการสื่อสารนับเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นในการทำให้เกิดเอกภาพ และประสิทธิภาพของระบบการเมือง” จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าจุดเริ่มต้นของกระบวนการสื่อสารทางการเมืองก็คือแหล่งสารซึ่งเกี่ยวข้องกับ

การเมืองอัน ได้แก่ บุคคลทางการเมือง เช่น นักการเมือง นายกรัฐมนตรี ผู้สมัครรับเลือกตั้งและองค์การทางการเมือง เช่น รัฐบาล เป็นต้น การสื่อสารทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการทำการโฆษณาชวนเชื่อมาผสมผสานกับเนื้อหาทางการเมือง และการสื่อสารเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางการเมืองซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการเมือง (Apidennphalai, 2019) รวมถึงเป็นการสร้างเครือข่ายผลประโยชน์ การประสานผลประโยชน์ การสร้างกฎการประยุกต์ใช้กฎ และการปรับเปลี่ยนกฎเพราะการสื่อสารทางการเมืองมีหน้าที่ในการสร้างทัศนคติทางการเมืองมีหน้าที่ในการสร้างทัศนคติทางการเมือง ด้วยการพูดคุยการเผยแพร่ การประชุม การอบรม การแจกใบปลิว การติดประกาศ แผ่นพับ ข่าวและบทความทางวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้ประชาชนสนใจในเมือง สร้างบทบาททางการเมือง (Petchbordee *et al.*, 2015)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สถาบัน หรือแหล่งที่ขัดเกลาทางการเมืองต่างมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาฐานคิด แนวการปฏิบัติ หรือบุคลิกภาพทางการเมืองของประชาชน รวมทั้งเยาวชนให้ได้มีความรู้ความเข้าใจ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองให้ดีขึ้นต่อไปในอนาคต เมื่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยได้ก่อให้เกิดระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยดังกล่าวนั้น การที่จะนำมาใช้ในสังคมใด จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงบุคลิกภาพของประชาชนว่าสอดคล้องกับอุดมการณ์และรูปแบบการปกครองนั้นหรือไม่ นั่นก็หมายความว่าประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นในสังคมใด

ประชาชนจะต้องมีอัตลักษณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยด้วย

สรุป

การสื่อสารทางการเมืองมีความสำคัญยิ่งกับการทำงานของนักการเมืองและพรรคการเมือง ด้วยบทบาทหน้าที่ต่อกระบวนการทางการเมืองที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสังคม ดังนั้นการสร้างอัตลักษณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงควรเริ่มต้นตั้งแต่เยาวชน เนื่องจากปัจจุบันประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาเป็นนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ ซึ่งการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตยนอกเหนือจากสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่อออนไลน์แล้ว สื่อพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ ก็มีบทบาทสำคัญต่อประชาชนเช่นกัน โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่น จึงควรมีการวิเคราะห์สื่อพื้นบ้านเพิ่มเติมเพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนพื้นบ้านมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

Apidennphalai P. 2019. Political communication, popularity, advantage and political system that culminate in public decision making for politicians to be elected: A case study of Samut Prakan province,

- Zone 2. Journal of MCU Peace Studies 7(5): 1352-1362 (in Thai)
- Aunnuim, W. 2012. Phenomenal digital communication. Journal of the Association of Private Higher Education Institutions 18(2): 212-221 (in Thai)
- Chansong, S. 2020. Communication for development of potential for self-reliance and promotion of occupations for the community: A case study of Ban Mae Thalu, Sop Moei district, Mae Hong Son province. Journals of Community Development and Life Quality 8(2): 412-423 (in Thai)
- McGraw, M.K. 2000. Contributions of the cognitive approach to political psychology. Political Psychology 21(4): 805-832.
- Nakata, T. 2000. Thai Democracy. Sahai Block and Printing, Bangkok. (in Thai)
- Nakata, T. 2003. Thai Lifestyle: Political Culture of the New Generation. Sahai Block and Printing, Bangkok. (in Thai)
- Petchbordee, L., N. Naressenie and B. Pairindra. 2015. The performance management of municipalities in Samut Prakan province. Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University 9 (3): 184-196 (in Thai)
- Promgrid, P. 2014. Democracy development and democratic political culture building. Parliamentary Journal 62(7): 9-43
- Richard E.D. and K. Prewitt. 1969. Political Socialization. American Political Science Review 63(4): 1293-1294.
- Tancharoen, B. 2017. The online political news exposure behaviors of students in Dhonburi Rajabhat University Samutprakan. Lampang Rajabhat University Journal. 6(1): 67-75. (in Thai)
- Thamrongthanyawong, S. 1999. Politics: Concept and Development. Sema Dharma Publishing, Bangkok. (in Thai)
- Thongyoo, D. 2014. Guideline for developing adolescent self-esteem based on self-efficacy theory. Valaya Alongkorn Review 4(2): 179-190 (in Thai)
- Worapan, D., C. Keskowit and W. Samranvedhy. 1993. Political Behavior and Communication during the General Election Campaign 1993. Thammasart University Press, Bangkok. (in Thai)